

вигляд суцільної лімфоїдної плямки з потовщеними краями. Мезентеріальна поверхня лімфоїдного дивертикула звужена до 0,8 см, рівномірно сірого кольору, гладенька.

У кролів сліпа кишка досить об'ємна. Її звужений кінець закінчується порожнистим червоподібним відростком, довжиною $13,5 \pm 0,33$ см, ширина в його основі становить $2,4 \pm 0,08$ см, а у ділянці верхівки $1,2 \pm 0,34$ см. Слизова оболонка рівномірно сіро-білого кольору, потовщена, рихлиста. Коротка брижа між порожньою і клубовою кишками та червоподібним відростком сліпої кишки містить добре розвинені кровоносні судини, по яким відбувається міграція лімфоцитів та передається антигенна інформація щодо вмістимого кишечнику в лімфоїдні структури відростка сліпої кишки [2].

Визначені морфологічні показники лімфоїдних утворень кишечнику кролів каліфорнійської породи, що представлені плямками Пейера, лімфоїдним дивертикулом клубової кишки і червоподібним відростком сліпої кишки. Плямки Пейера постійно реєструються у порожній і сліпій кишках, зрідка у клубовій. Поверхня слизової оболонки лімфоїдного дивертикула клубової кишки має вигляд суцільної лімфоїдної плямки з потовщеними краями. Слизова оболонка червоподібного відростка сліпої кишки рівномірно сіро-білого кольору, потовщена, рихлиста.

Бібліографічний список:

1. Khomych, V.T. & Fedorenko, O.V. (2017). Topohrafiia i morfometrychni pokaznyky makroskopichnykh imunnykh utvoren kyshechnyka sviiskoho krolia. Naukovyi visnyk NUBiP Ukrainy, Serii «Veterynarna medytsyna, yakist i bezpeka produktsii tvarynnytstva», 273, 198-203. [in Ukrainian]. http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvnau_vet_2017_273_30.
2. Beyaz, F. et al. (2017). Intestinal macrophages in Peyer's patches, sacculus rotundus and appendix of Angora rabbit. *Cell Tissue Res*, 370 (2), 285–295. <https://doi.org/10.1007/s00441-017-2659-z>
3. Horalskyi, L.P., Khomych, V.T., & Kononskyi, O.I. (2019). Osnovy histolohichnoji tekhniki i morfofunktsionalni metody doslidzhennia u normi ta pry patolohiji Polissia, Zhytomyr [in Ukrainian].
4. Havrylin, P.M. & Nikitina, M.O. (2017). Morfometrychni pokaznyky kyshechnyka ta ahrehovanykh limfatychnykh vuzlykiv kroliv miasnoho napriamku vykorystannia. *Regulatory Mechanisms in Biosystems*, 8 (4), 649–655. [in Ukrainian]. doi.org/10.15421/02171002.

УДК 619:616.9:579:599.79

ТЕРАПЕВТИЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ ПРОДУКЦІЇ DERMOSCENT ПІД ЧАС ВІДНОВЛЕННІ СТАНУ ШКІРИ ТА ШЕРСТІ ЗА ДИСЕМІНОВАНИХ ФОРМ ДЕРМАТОФІТОЗІВ

Чуприна М.І., аспірант, Державний біотехнологічний університет, м.Харків, Україна
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-8805-3737>

Іванченко І.М., кандидат біологічних наук, доцент, Державний біотехнологічний університет, м.Харків, Україна
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-7465-4822>

Оцирклевич Н.І. студентка, Державний біотехнологічний університет, м.Харків, Україна
ORCID: <https://orcid.org/0009-0009-0842-272X>

Вступ. Наразі, дерматопатології займають провідне місце серед інших інфекційних захворювань собак. Традиційно лівова частка припадає на грибкові ураження шкіри. Основними збудниками грибкових уражень є представники родів *Microsporum*, *Trichophyton*, *Alternaria*, *Malassezia*. Вони викликають захворювання як самостійно, так і в асоційованій формі. Переважно збудники уражують тіло дисеміновано. Вже раніше розроблені ефективні

схеми лікування для знищення збудника в організмі, але оскільки, екстер'ер відіграє провідну роль в племінному розведенні, тому перед лікарями ветеринарної медицини стоїть завдання відновити і зберегти зовнішній вигляд тварини при розвитку дерматопатологій. Наразі жирні кислоти вже використовуються для лікування людей у гуманній медицині, так і у ветеринарній собак і котів з атопічним дерматитом. Місцеве застосування або доповнення раціону вільними жирними кислотами може стимулювати вироблення ендогенних ліпідів, які у свою чергу, можуть сприяти покращенню епідермального бар'єру. Доведено, що ефірні олії покращують запах шкіри за рахунок зволоження на нормалізації мікробіоти. Таким чином, це дослідження має на меті оцінити ефект комплексного застосування комерційного місцевого розчину та шампуню, що складаються з ефірних олій, незамінних жирних кислот рослин і Вітаміну Е за дисемінованої форми дерматофіті у собак.

Мета роботи. Вивчення терапевтичної ефективності продукції Dermoscent при відновленні стану шкіри та шерсті за дисемінованих форм дерматофітозів.

Матеріали та методи. Дослідження проводили на базі приватних ветеринарних клінік м. Запоріжжя, м. Харків та м. Тернопіль. Діагноз на дерматофітію було підтверджено на підставі клініко-епізоотологічних даних та результатів цитологічного дослідження, матеріалу який було відібрано з уражених ділянок тіла собак. Для експериментального дослідження підібрано 2 групи собак у віці від 1 до 8 років, які були сформовані за принципом аналогів, враховуючи подібність клінічних ознак та перебіг хвороби. В подальшому вивчали вплив продукції компанії «Dermoscent» та їх терапевтичну ефективність при відновленні стану шкіри та шерсті за дисемінованих форм дерматофітозів.

Результати та обговорення. Собаки сформованих двох груп в кількості по 8 голів мали подібні клінічні ознаки: еритеми, сухість та лущення шкіри як в ділянці спини, так і на вентральних ділянках шиї, пахових западинах, животі та медіальних поверхнях кінцівок. За культурального дослідження на середовищах Dermakit було виявлено збудників трихофітії і мікроспорії (*M. canis*, *Tr. mentagrophytes*). Після проведення терапії, успішність якої було підтверджено повторним культуральним дослідженням з негативним результатом. Для подальшого відновлення стану шкіри та шерсті собак було запропоновано дві схеми лікування.

Собак першої піддослідної групи лікували за наступною схемою (Схема №1): 1) дієтична годівля кормом Nature's Protection Superior Care Sensitive skin & stomach; 2) купання тварин шампунем Tauro ProLine Healthy Coat Daily Care Shampoo кожні 7 дні; 3) прогулянки на свіжому повітрі 2 рази на добу тривалістю від 40 до 60 хв.; 4) під час прогулянок не допускали тварин у густу траву та запиленні місця.

Другу піддослідну групу тварин лікували за терапевтичною схемою №2: 1) дієтична годівля кормом Nature's Protection Superior Care Sensitive skin & stomach; 2) застосування комплексу препаратів компанії Dermoscent: кожні 7 днів: миття шампунем Dermoscent Essential 6 Sebo Shampoo та подальше використання через 48 годин крапель Dermoscent Essential 6 Spot-on; 3) прогулянки на свіжому повітрі 2 рази на добу тривалістю від 40 до 60 хв.; 4) під час прогулянок не допускали тварин у густу траву та запиленні місця.

На підставі проведених досліджень було встановлено, що застосування препаратів схеми №2 виявилися ефективнішими, термін курсу лікування складав 4-5 тижнів до повного одужання тварин, що на 4-5 тижнів менше ніж при застосуванні схеми №1.

Терапія з використанням першої схеми є менш ефективною.

Висновки.

1. Терапія собак, хворих на дисеміновані форми дерматофітозів повинна бути комплексною з урахуванням необхідності додаткового зволоження шкіри і відновлення нормальної мікробіоти шкіри для підтримки її гомеостазу і опірності.

2. Застосування схеми лікування з використанням комерційних препаратів Dermoscent Essential 6 Sebo Shampoo і Dermoscent Essential 6 Spot-on разом із використанням збалансованих дієтичних раціонів годівлі забезпечило високу терапевтичну активність.